

ואזנים לשמוע²⁷, ונמצא, ש"בית רבינו" ("770") הוא בבחינת "תלפיות", "תל שכל פיות פונים בו"²⁸, יותר מיובל שנים (ת"ש – תש"נ), "עד עולם"²⁹.

וענין זה מודגש עוד יותר כשרואים במוחש שהולך וניתוסף ביתר שאת וביתר עוז במספר בני שבאים ל"בית רבינו", "ברוב עם הדרת מלך"³⁰ (כולל גם, מאן מלכי רבנן³¹, ובפרט נשיא (מלך) הדור), ונעשה צורך והכרח להגדיל ולהרחיב עוד יותר את "בית רבינו", ועד להגדלה והרחבה שהיא באופן דפריצת גדר, "פרצת" (בגימטריא 770), כמו בנין בית חדש³².

וע"פ האמור לעיל ע"ד גודל העילוי ד"בית רבינו שבבבל" – ש"נסע מקדש וישב שם", ו"הוא מקום המקדש גופי" דלעתיד, ועד שבו יתגלה מקדש העתיד ומשם יחזור לירושלים – מובן גודל הזכות דכאור"א מישאל להשתתף בגופו ובממונו³³ (וכל המרבה הרי זה משובח) בבניית "בית רבינו שבבבל", כהכנה לירידת והתגלות מקדש העתיד תיכף ומיד ממש.

(קונטרס בענין מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל – סה"ש תשנ"ב ע' 465)

(27) תבוא כט, ג.

(28) ברכות ל, א.

(29) שמואל-א, א, כב ובפרש"י. ירושלמי ברכות פ"ד ה"א. וראה קידושין טו, א.

מכילתא ופרש"י משפטים כא, ו.

(30) משלי יד, כח.

(31) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב – ברע"מ.

(32) ועד להנחת אבן פינה.

[בערב ח"י אלול שנת תשמ"ח נערכה הנחת אבן פינה להגדלת והרחבת) בית הכנסת ובית המדרש דליובאוויטש שבליובאוויטש, במעמד כ"ק אדמו"ר שליט"א, שהניח האבן פינה בידיו הק'. המו"ל].

(33) ע"ד ובדוגמת בית המקדש – ש"הכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם

כו" (רמב"ם הל' ביהב"ח פ"א ה"ב).

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חקת

ג' תמוז

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ד

(תרגום חפשי)

ירצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים וארבע לבריאה
שנת השבעים להסתלקות-הילולא של כ"ק הרלו"צ זללה"ה

חוקת

הן כתובות. זהו גם החידוש של חוקים על עדות ומשפטים: בעדות ומשפטים הרי התוספת של שכל וטעם הוא גם מצד רצון העליון שבהם וגם מצד האדם המקיימם, משא"כ בחוקים מתקשרת עצם הנשמה בעצמותו ית', ללא התוספת של שכל וטעם.

ב. עיקר ענין החוקים הוא מצות פרה אדומה. כמסופר במדרש⁴, שגם שלמה המלך, שהשיג את ההשגות הנעלות ביותר, ובהם גם את טעמי החוקים – אמר: "על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקתי ושאלתי ופשפשתי, אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני". רק למשה רבינו אמר הקב"ה⁵: "לך אני מגלה טעם פרה".⁶

זהו גם אחד מהטעמים, שפרה אדומה היא כללות ענין התורה⁷ (שלכן נאמר בפרה אדומה, הלשון "זאת חוקת התורה", לא "זאת חוקת הטהרה" או "זאת חוקת הפרה"). שכן כל מצוות התורה, גם עדות ומשפטים, עיקרם הוא – רצון העליון שלמעלה מהשגה לגמרי (אלא שהרצון התלבש בהם גם בטעם אבל בעיקרם הרי הם בחינת רצון)⁸. ומאחר שבמצוות פרה אדומה הרי זה בגילוי (שכן בפרה אדומה לא נתלבש הרצון בשכל), לכן היא כללות התורה.

א. מצוות התורה נחלקות לשלשה סוגים: משפטים, עדות וחוקים¹, ההבדל ביניהם בנוגע לשכל והבנה: משפטים הם מצוות כאלו, שגם השכל האנושי מחייב לקיימן; עדות הן המצוות, שהשכל עצמו לא היה מחייב אותן, אבל לאחר שהתורה צותה אותנו עליהן, יש בהן הסבר שכלי; חוקים הם מצוות שאין עליהם שום הסבר שכלי, ויתר על כן: הן היפך מהבנת השכל, וכל קיום מצוות החוקים הם בקבלת עול בלבד.

כלומר, המצוות מסוג משפטים ועדות הן כפי שרצון העליון הצטמצם והתלבש בשכל, שגם דעת האדם תוכל להשיגן. לא כן סוג החוקים, שרצון העליון לא הצטמצם גם למטה ולא התלבש בשכל, ונותר בבחינת רצון שלמעלה מהשכל.

ומאחר שהחוקים הם גם למטה בבחינת עצם הרצון הקשור עם עצמותו ית'² – שלכן אינם יכולים לבוא לידי ביטוי בשכל – לכן גם האדם צריך לקיים את החוקים, (בעצם הרצון), בקבלת עול ובהתבטלות הקשורה לעצם הנשמה, שהיא למעלה מהכוחות הפנימיים.

בדרך אפשר יש לומר שזהו גם הביאור לפירוש אדמו"ר הזקן³: חוקים מלשון חקיקה. יתרון החקיקה על הכתיבה הוא, שבחקיקה האותיות הן מינייה וביה, כלומר: הן אינן מציאות נפרדת מהדבר עליו הם חקוקות; בכתיבה האותיות הן דבר נוסף על הקלף עליו

(1) בענין משפטים עדות וחוקים – ראה גם לקו"ש ח"ג פ' יתר, משפטים, בחוקותי ובהמצויין שם.
(2) ראה סד"ה לך תרס"ז, שהמצוות שיש עליהם טעם, הרצון שבהם היא בחי' התפשטות הרצון, ולכן נתלבש בטעם, והרצון החוקים היא בחי' עצם הרצון, ולכן אינו בא בטעם.
(3) לקו"ש ר"פ חוקת (נו, א). וראה גם שם בחוקותי מה, א ואילך.

(4) במדב"ר פ"ט, ג. תנחומא חקת ו.
(5) במדב"ר שם ו. תנחומא שם ח.
(6) ואין הכוונה ב"טעם פרה" טעם שכלי (שהרי מצות פרה אדומה היא בחי' שמוכדל לגמרי משכל. שלכן זה שלא השיג שלמה הטעם דפרה לא נחשב לחסרון אצל, וכמו שנאמר בו (במדב"ר פ"ט, ג) "דעה קניית מה חסרת", לפי שבגדר השכל לא ה' חסר בו מאומה. ראה ד"ה זאת חקת תרע"ג, כי אם, שמצד הביטול עצמי דמשה נרגש בו בחי' רצון העצמי בגלוי.
(7) ראה לקו"ש ר"פ חוקת נו, א. ועיי"כ במפרשים עה"ת.
(8) כי הרצון, גם כשיש עליו טעם, נשאר במהותו ובפשיטותו. (ראה ד"ה ואני תפילתי תרצ"ד קונטרס כז). ועיי"כ אנה"ק ס"ט (קכח, א).

ונגבה¹¹, שרומז שמבית זה אורה יוצאה לכל ד' רוחות העולם, ובאופן של פריצת גדר, שכל ד' רוחות העולם מתעלים לדרגת ארץ ישראל ("עתידה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות"), כולל ובמיוחד שכל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם נקבעים בארץ ישראל ומתחברים לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, עליו נאמר²², "פרצת עליך פרץ", ודרשו חז"ל²³, "זה משיח, שנאמר²⁴ עלה הפורץ לפניו²⁵".

. . . בשלימות דמספר שבע (שבע מאות ושבעים) נרמזת גם שלימות עבודתו של רבינו במשך כל ימי חייו, שבע עשיריות שנים, שבעים שנה (תר"ם – תש"י), ועד לגמר ושלימות עבודתו בעשור השביעי בחצי כדור התחתון (מהבית שמספרו שבע מאות ושבעים), כולל גם המשך העבודה בשנים שלאח"ז ע"י דור השביעי, "כל השביעיין חביבין"²⁶ – שע"ז נעשית השלימות דמעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות בכל שבעת הארצות שבעולם, ותיכף ומיד "יוסיף אדני שנית ידו גו' ואסף נדחי ישראל גו'", ע"ז ש"פרצת (בגימטריא שבע מאות ושבעים) עליך פרץ", "עלה הפורץ לפניו".

ובכל זה ניתוסף הדגשה יתירה בתקופה האחרונה:

העבודה דהפצת התורה והיהדות והמעיינות חוצה מ"בית רבינו" ("770") הולכת ונמשכת וביתר שאת וביתר עוז גם לאחר (עשר שנים האחרונות ב)חיים חיותו בעלמא דין, יותר מארבעים שנה (תש"י – תש"נ), באופן ד"נתן ה' לכם לב לדעת ועינים לראות

- (21) ויצא כח, יד.
- (22) וישב לח, כט.
- (23) אגדת בראשית ספס"ג. וראה ב"ר ספפ"ה ובפרש"י.
- (24) מיכה ב, יג.
- (25) ולהעיר, ש"בית משיח" בגימטריא "פרצת" (770). ודו"ק.
- (26) ויק"ר פכ"ט, יא. וראה ד"ה באתי לגני ה'שיית בתחלתו. ובארוכה – ד"ה זה

תשי"א.

ועפ"ז מובן גודל העילוי ד"בית רבינו" – "מקדש מעט" העיקרי בגלות האחרון, "שנסע מקדש וישב שם", ולכן "הרי הוא מקום המקדש גופי" דלעתיד, ולא עוד אלא שבו יתגלה מקדש העתיד, ומשם ישוב לירושלים (כנ"ל).

ויש להוסיף, שענין זה מרומז גם בשמוי של "בית רבינו" שבדורנו:

"רבינו" – ב' שמותיו רומזים על הגאולה: שמו הראשון – יוסף – ע"ש "ביום ההוא יוסיף אדניי שנית ידו לקנות את שאר עמו אשר ישאר מאשור וממצרים גו' ומאיי הים גו' ואסף נדחי ישראל ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ"¹⁵, ושמו השני – יצחק – ע"ש הצחוק והשמחה ששלימותה בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, כמ"ש "אז ימלא שחוק פינו", "אז" דייקא, לעתיד לבוא¹⁶, כשיאמרו ליצחק (דוקא) "כי אתה אבינו"¹⁸.

ו"בית (רבינו)" – מספרו שבע מאות ושבעים¹⁹, וע"ש מספר זה נקבע שמו אשר יקראו ל"בית רבינו" בפי כל ישראל, "770"²⁰, שמספר זה הוא הגימטריא ד"פרצת", ע"ש "ופרצת ימה וקדמה וצפונה

(14) כידוע שהשם מורה על תוכנו ומהותו של הדבר הנקרא בשם זה (תניא שעזיהו"א ספ"א. וראה בארוכה תשובות וביאורים (קה"ת תשל"ד) ס"א וש"נ).

(15) ישע"י, יא, יא.יב.

(16) תהלים ככו, ב.

(17) משא"כ בזמן הגלות, ש"אסור לאדם שימלא שחוק פיו בעוה"ז, שנאמר אז ימלא שחוק פינו" (ברכות לא, א).

(18) ישע"י, סג, טז. שבת פט, ב.

(19) להעיר מהנהגת גדולי ישראל שלמדו רמזים והוראות בעבודת ה' גם מעניני חול כיריב (כמו מספר הקרון במרכבת המסע, שה"ע עראי, ועאכו"כ בנוגע לבית קבוע), ובפרט בנדר"ד שהמספר נעשה שמו של הבית, כבפנים.

(20) הן בלשון הקודש – שבע מאות ושבעים, הן באידיש – זיבן זיבעציק, והן בלשון המדינה (אנגלית) – "סעועון סעוענט".

הפלא שבפרה אדומה הוא בשני דברים: (א) "מטמאה את הטהורים ומטהרת את הטמאים". (ב) נעשית מחוץ למחנה⁹.

מזה מובן: (א) על ידי דברים אלו מתגלה ענין הקשור בעצם הנשמה, בחי' החקיקה. (ב) בזה מתבטא כללות ענין התורה. (ג) את הכוח לעבודת עצם הנשמה, נוטלים ממש רבינו, שאליו נתגלה טעם פרה אדומה, והוא נותן את הכוח לעבודה זו לכל בני ישראל.

לכן נאמר "ויקחו אליך" (למשה), אף שבפועל התעסק בפרה אלעזר הכהן. כי הכח, אז, לעבודת הפרה אדומה של אז, בא ממש, וכך גם בדורות שלאחרי זה, "לעולם היא נקראת על שמך"¹⁰, עד שגם בשמונה הפרות שבזמן בית שני וכן בפרה האדומה העשירית שיעשה המשיח, ישתמשו (כדי לקדש את הכהנים המטפלים בפרה) באפר הפרה שעשה משה במדבר¹¹.

ג. נאמר במדרש¹², שבשעה ששמע משה רבינו על ענין טומאת המת, "נתכרכמו פניו של משה" ותמה "במה תהא טהרתו". (על שאר טומאות לא תמה כל כך משה רבינו, משום שאינן אלא פרטים של טומאה; משא"כ טומאת המת, היא אבי אבות הטומאה, היפך גמור מקדושה, כי קדושה היא חיות, וכל זמן שדבוקים בה' אלוקים חיים, לא תתכן המיתה¹³; מיתה מורה על ניתוק מוחלט ח', הלכך תמה ביותר משה רבינו "במה תהא טהרתו"). בשעה שאמר לו הקב"ה את מצות

(9) חינוך מצוה שצו.

(10) רש"י ר"פ חקת.

(11) ראה פרה פ"ג מ"ה "ומאתה" (ועד"ז ברמב"ם הל' פ"א פ"ב ה"ו) ובפ"י משנה אחרונה שם. ולהעיר ג"כ במדבר"ר שם, ו בפירוש ידי משה ומהו"ו שם). גור ארי' ושפתי חכמים (לפירש"י במדבר יט, ב). של"ה חלק תושב"כ דרוש לפ' פרה (שנט, ב).

(12) במדבר"ר שם ד. תנחומא שם ו.

(13) שלכן, אין מליצין (שמורה על עיכוב ושייכות) את המת בירושלים, כי בבחי' שלימות היראה (ראה תוס' ד"ה הר תענית טז, א) אין שייך ענין המיתה. ואדרבה – יראה ה' לחיים (משלי יט, כג).

פרה אדומה, נתייבשה לו שאלתו, משום שפרה אדומה יכולה לטהר גם טומאת מת, כי על ידה "נמשכות" י"ג מדות הרהמים שלמעלה מהשתלשלות, שאין להן כל הגבלות, והן "מנקים כל הפגמים"¹⁴.

זהו גם ההסבר על כך שבפרה אדומה נאמר הלשון חוקה, כי על פי השכל, כלומר מבחינת הגילויים של השתלשלות (באדם ובכלל) אין כל אפשרות לפעול טהרה במקום כה נחות, כי אם "מי יתן טהור מטמא – לא אחד"¹⁵, מי יכול לפעול טהרה גם בטומאה חמורה ביותר? – רק "יחידו של עולם", שאינו מוגבל בשום הגבלות.

וזהו גם הטעם לכך שפרה אדומה נעשית מחוץ למחנה, שונה משאר כל הקרבנות הנעשים בפנים, במקדש דוקא. כפי שמבאר אדמו"ר הזקן¹⁶, כי כל הקרבנות מכפרים רק על שגגות¹⁶, ושגגה מקורה "מהתגברות נפש הבהמית שמנוגה", לכן הם בפנים. מה שאין כן פרה אדומה, המטהרת טומאת מת, אבי אבות כו' שלמטה מנוגה, לכן היא נעשית מחוץ למחנה, בכדי לפעול טהרה גם בבחינת חוץ – על ידי הגילוי שלמעלה מהשתלשלות.

ד. כדי להמשיך מלמעלה מהשתלשלות, מ"יחידו של עולם", צריכה גם העבודה להיות מיחידה שבנפש, התבטלות שלמעלה מהשכל. נדרשת מסירות נפש. הוא צריך לבטל את

(14) לשון אדה"ז באגה"ת פ"ה, וכוונתו להפגמים דודונות שאין קרבן מועיל עליהם, והניקוי הוא רק מצד יגמח"ר שנמשכים ע"י התשובה.

ובזה יובן מה שמביא שם את הפסוק "ונושא עון ופשע ונקמה" ומשמית תיבת "וחטאה" – כי לתיקון פגם ד"חטאה" (שוגג), אין מוכרח הגילוי דיגמח"ר.

ומה שבהפסוק הזכיר תיבת וחטאה, י"ל, שהוא מצד סוף הפסוק: נקה לא ינקח – מנקח לשבים ולא ינקח לשאינם שבים, ולכן הזכיר תיבת וחטאה כדי להורות שגם על חטאה אינו מנקח לשאינם שבים, וגם על שוגג צריך תשובה.

(15) איוב יד, ד. וראה לקו"ת חוקת נט, ד.

(16*) אגה"ק ס"ח כח. ועייג"כ לקו"ת חקת נה, ג.

(16) ראה לקו"ש [המתורגם] ח"ג ע' 202 ובהנמסר שם.

שם", כי, לאחר שמקדש העתיד יתגלה וירד למטה לא יהי צורך להשמיע לישראל, הגיע זמן גאולתכם".

... יש לבאר כהנ"ל בנוגע ל"בית רבינו שבבבל" בדורנו זה – ביתו (בית הכנסת ובית המדרש) של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו:

... בדור זה, דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, מסיימים ומשלימים, מעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁸ לעשות מארץ העמים ארץ ישראל גם במקום היותר תחתון דארץ העמים, חצי כדור התחתון (שבו לא הי' מתן תורה⁹), אשר ע"י העלאת המקום היותר תחתון מעלים גם את כל שאר המקומות דארץ העמים¹⁰, וענין זה נעשה ע"י "בית רבינו" שבחצי כדור התחתון, שממנו אורה יוצאה לכל העולם, לעשות מהעולם כולו (עד לפנה הכי נדחת בקצוי תבל) ארץ ישראל, שזהו"ע ד"עתידיה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות¹¹, ו"עתידיה ירושלים שתתפשט בכל ארץ ישראל¹², שבה יוקבעו כל בתי כנסיות ובתי מדרשות שבכל העולם כולו מחובר לבית המקדש, בגאולה האמיתית והשלמה ע"י משיח צדקנו, נשיא הדור, שהוא המשיח (גואלן של ישראל) שבדור, ועוד וג"ז עיקר, שהוא הנשיא דתורת החסידות¹³, אשר ע"י הפצתה חוצה ("יפוצו מעינותיך חוצה", עד לחוצה שאין חוצה ממנו, בכל קצוי תבל) פועלים ביאת מלכא משיחא¹⁴.

(8) תניא רפ"ז.

(9) ראה אגרות קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ב ע' תצב ואילך. וש"נ.

(10) "כמו בהגבהת כותלי בית שצריכים להתחיל להגבי' הקורה התחתון דוקא ואז ממילא יוגבהו העליונים הימנו, משא"כ אם הי' מתחיל מאמצע הכותל לא הי' מגבי' התחתונים" (תו"א בראשית ד, רע"א).

(11) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.

(12) להעיר, שתורת החסידות היא בחי' היחידה שבתורה (ראה קונטרס ענינה של תורת החסידות) הקשורה עם בחי' היחידה שבישראל, נשמתו של משיח צדקנו (רמ"ז לזח"ב מ, ב. ועוד).

(13) אגה"ק דהבעש"ט – כש"ט בתחלתו.

גם – של הנשמה, שזה מתבטא במיוחד באהבת ישראל, כללות כל התורה²⁰;

(ג) הכוח לזה מקבלים ממשנה רבינו, שהיה במדרגת "ונחנו מה", והוא מגלה את כח ההתבטלות שמצד עצם הנשמה בכל ישראל.

ה. דובר כמה פעמים²¹ שהחידוש של תורה הוא – התכללות שני הקוין: צריכים אמנם להתמסר כדי לעשות טובה ליהודי שני, "כי תראה ערום (בקיום המצות) וכסיתו"²², כשרואים אדם ערום מן המצות ר"ל, צריכים לפעול עליו שיקיים מצות, יניח תפילין ילבש ציצית וכיו"ב. אבל בו בזמן אסור לשכוח על עצמו – כסיום הכתוב "ומבשרך לא תתעלם", יש לזכור שיש גם לעצמו "בשר", ובשר שמן, חומרי, שצריכים להשרותו למלחו ולשוטפו²³.

גם בפרה אדומה, כללות כל התורה, מרומז ענין זה: אפר הפרה שעשה משה, חילקו לשלשה: חלק אחד כדי לטהר טמאים. חלק שני כדי לקדש את הכהנים שעשו את הפרות הבאות. וחלק שלישי הניחו "למשמרת"²⁴. ולכאורה, מה תועלת יש בכך שהניחו חלק "למשמרת"?

(20) ראה תניא פרק לב. דרמ"צ מצות אהבת ישראל. ואף שבתניא שם הלשון כמה פעמים גוף ונפש, בהכרח לפרש כוונתו שגם הנפש שבגוף בכלל "גוף" הוא לענין זה, ו"נפש" (דשם) הכוונה (גם) להנפש כמו שהיא בשרשה (וככתבו שם: והנפש והרוח מי יודע גדולתן ומעלתן בשרשן ומקורן באלקים חיים). שרק מצד בחינה זו אפשר להיות אהבה ואהבה אמיתית (משא"כ כשהוא בציור מציאותו, גם מציאות דנשמה).

(21) ראה גם לקו"ש ח"ג פ' חיי.

(22) ישע"ל נה, ז. וראה סד"ה אז יבקע תרצ"ד (קונטרס כז).

(23) מרמזי ענינם בעבודת האדם: שר' במים – מטביל עצמו במי הדעת, תורה, וכן גם בתפלה, כמ"ש (איכה ב, יט) שפכי כמים לבך. מליחה – הפרת החום והרתיחה (דס). הדחה שאחר המליחה – שלא יהי' ניכר עבודתו שהוציא את דמו, שלא יתוסף בו ישות עי"ז (משיחת ש"פ פנחס תש"י).

(24) תוספתא ספ"ג דפרה.

עצמו, לצאת מחוץ למחנה ולקחת "פרה", בהמה, ובנוסף לכך עוד "אדומה"¹⁷ ולהתעסק עמה, מתוך ידיעה שהוא עצמו יטמא על ידי זה, כדי לטהר יהודי שני.

והירידה בעצמו כדי לעשות טובה ליהודי, אינה צריכה לבוא על ידי עריכת חשבון, שעל ידי כך יתווסף אצלו – "יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית"¹⁸ – שכן אם עושה זאת בגלל חשבון, הרי לא יצא עדיין ממצאות והשתלשלות שלו, במילא אינו יכול על ידי עבודה כזו לקחת עצמותו ית'. רק על ידי שעושה לזולת טובה כזו שעל ידה הוא נטמא¹⁹ (ודאי ישלם לו הקב"ה על כך כמה פעמים ככה, אבל החשבון שלו צריך להיות שעושה כן אפילו הוא רק נטמא) – על ידי התבטלות והתמסרות כזאת, וקבלת עול שלמעלה מן השכל, שהיא בחינת חוקה אצלו, הוא ממשיך את החוקה שלמעלה; עצם הנשמה שלו ממשיך עצמות אין סוף.

זהו ביאור האמור לעיל, ששני הענינים שבפרה אדומה – מטמאת את הטהורים ומטהרת את הטמאים, ונעשית מחוץ למחנה – הם:

(א) ענין החוקה, שעל ידם מגלים את עצם הנשמה בחינת חקיקה, כי על ידי ההתמסרות וההתבטלות מצדו לעשות טובה ליהודי כדי לטהרו, גם כאשר נדרש לשם כך לצאת מחוץ למחנה ולהטמא, על ידי זה מגלים את עצם הנשמה;

(ב) כללות ענין התורה – כי יסוד כל התורה הוא לצאת מכל הציורים, וכפיפת ה"אני" העצמי, לא רק את ה"אני" של הגוף כי אם

(17) שאדם מורה על התרגשות – היפך התיישבות (שכל).

(18) ויק"ר פל"ד, ת.

(19) עד אשר גם קודם התעסקותו בפרה, היו ב"ד (בבית שני) מטמאין את הכהן השורף את הפרה בשרץ וכיו"ב טובל ואח"כ עוסק בה (רמב"ם הל' פרה פ"א, הי"ד).

הוספה

בשורת הגאולה

ע.

יש לומר – שהמקדש דלעתיד (ש) בנוי ומשוכלל יגלה ויבוא (מן השמים¹) יתגלה תחילה בהמקום „שנסע מקדש וישב שם”² בזמן הגלות „בית רבינו שבבבל”³), ומשם יועתק למקומו בירושלים.

... ואולי יש לומר, שמרומז בלשון הרמב”ם (בהלכות מלך המשיח⁴) „ובנה מקדש במקומו” – דלכאורה: מהו הצורך להשמיענו כאן שבנין המקדש הוא במקומו? ולאידך, למה אינו מפרש המקום, „ובנה מקדש בירושלים”? – ש„במקומו” רומז גם על מקומו של מלך המשיח בזמן הגלות (לפני ש„הרי זה משיח בודאי”), היינו, שבהיותו בגלות (ששם יושב וממתין ומצפה לגאול את בני ושכינה עמהן מהגלות) בונה מלך המשיח מקדש (מעט) שהוא מעין ודוגמת המקדש שבירושלים (כמו „בי כנישתא דשף ויתיב”⁵ „שנסע מקדש וישב שם”), בתור הכנה למקדש העתיד, שיתגלה תחילה שם, ומשם ישוב (עם הקב”ה ובני”) לירושלים.

... ואולי יש לומר, שמ”ש במדרש⁶ ש„בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר ענוים הגיע זמן גאולתכם”, קאי על גג בית המקדש דמקדש מעט שבחוץ לארץ⁷ שהוא במקום המקדש בירושלים („שנסע מקדש וישב

(1) פרש”י ותוס’ סוכה מא, סע”א. ועוד.

(2) ערוך ערך שף (הובא בחדא”ג מהרש”א מגילה כט, א).

(3) מגילה כט, א.

(4) ספרי”א.

(5) ראה סנהדרין צח, א: „יתב אפיתחא דרומי”.

(6) יל”ש ישעי’ רמז תצט.

(7) ועפ”ז יומתק הדיוק „עומד על גג בית המקדש” – ש„גגות” . לא נתקדשו” (רמב”ם הל’ ביהב”ח פ”ו ה”ז), שרומז על חו”ל בערך לקדושת א”י.

לקוטי

חוקת

שיחות

והענין בעבודה: מחמת טרדתו הרבה בעסקנות ציבורית ובעבודה של השפעה על הוולת, עלול האדם לשכוח על עצמו. לשם כך דרוש אפר „למשמרת” – לזכור, שגם אצלו עלול להיות ענין של טומאת מת ח”ו, שלשם כך זקוקים לאפר הפרה²⁵.

1. סיכום ההוראה מפרשת פרה אדומה:

(א) כאשר רואים יהודי שבגלוי אין ניכרת עליו כל דבקות בהו”א אלקים חיים, הוא נראה כאינו חי ר”ל, עלולים לחשוב: מאחר שפלוני התדרדר לדרגה כה נחותה, הרי הוא אבוד ר”ל, על זה אומרים, שמשא רבינו נתן את הכוח לטהר כל יהודי, אפילו מי שנטמא בטומאת מת ר”ל²⁶.

(25) וגם הוראה זו נרמזה דוקא בפרה אדומה (לטהר אחרים) – כי: (א) עלול הוא לשכוח על עצמו, מצד הטרדא להשפיע על זולתו, וכן כשמעריך את עצמו לגבי זולתו (שהוא משפיע עליו), הרי אפשר שייסיק מזה אשר הוא בתכלית העילוי. (ב) בכדי להשפיע על זולתו, צריך הוא להיות בתכלית הטהרה. וזהו גם טעם הפנימי על זה ש”מעלות יתירות עשו בטהרת פרה אדומה” (רמב”ם הל’ פרה רפ”ב).

(26) ובוה יובן לשון רש”י „פרה שעשה משה במדבר” (דלכאורה, מה בא להשמיענו בזה, והרי הכל יודעים שמשא ה’ כל ימיו במדבר, ובודאי שגם הפרה עשה שם) – שבא ללמדנו, שאל יאמר אדם איך בכחי לטהר גם את זה שנמצא בדרגא נחותה ביותר, ועל זה אומרים לו: הוי

(ב) עלול היצר הרע לטעון כלפיו: גם אם נאמר שיש לי את הכח לזאת, אבל מדוע חובה עלי לרדת לדרגה כל כך נחותה עד שאני עלול להתטמא ח”ו עקב כך, הרי ישנו כלל, „אין אומרים לאדם חטא כדי שיזכה חברך”²⁷ – על זה המענה: דוקא בכך מתבטאת חוקת התורה – כללות ענין התורה. וכל זמן שאינו פועל בקרבו להתמסר עבור הוולת, חסר אצלו לא רק פרט כי אם כלל כל התורה כולה.

(ג) עלול הוא אבל, לטעות ולחשוב, שההצלחה בהשפעתו על הוולת נובעת מכוחו – „כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה”, לכן היו צריכים לקדש את העושה את הפרה באפר הפרה שנעשתה על ידי משה רבינו עצמו, כדי שידע שעושה זאת בכוחו של משה.

(ד) אפשר אבל, להתמסר רק בקו של עשייה עם הוולת ולשכוח על עצמו – לכן היה אפר „למשמרת”, למען דעת שהוא צריך גם לחשוב על עצמו, כאמור לעיל.

(משיחות ש”פ חוקת תש”י)

(וש”פ חו”ב תשי”ב)

יודע שהפרה נעשית במדבר דוקא, מקום נחש שרף ועקרב וצמאון אשר אין מים, ובכ”ז מפרה זו, מקדשין ממנה הכהנים בעשיית כל פרה ופרה, כנ”ל.

(27) שבת ד, א וש”נ.

(שעי"ז נפסק במילא⁸ השתחואת גופו, סיבוב השמש⁹), שירת המלאכים, הוא ע"י שגילה את מעלת שירת הנשמות על שירת המלאכים¹⁰.

ענין השירה הוא העלי' ברצוא ושוב, באהבה ויראה, שהם באים ע"י ההתבוננות בגדולתו ית'¹¹; הלימוד דפנימיות התורה.

וזה ה' ג"כ ענין גאולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר: ע"י התעסקותו בהחזקת ובהפצת היהדות, ובנקודתה הפנימית – הפצת מעינות פנימיות התורה – כל עניני עולם והכוכבים ומזלות, לא רק שלא מנעו אלא אדרבה, סייעו לעבודתו.

וכח זה, המשיך כ"ק מו"ח אדמו"ר, לכל מחבבי תורתנו הק', שומרי מצוה, ולכל אשר בשם ישראל יכונה¹².

(משיחת ש"פ קרח, ג' תמוז תשנ"י)

(8) ראה דרמ"צ ה, א.

(9) ראה ב"ב כה, א.

(10) ראה יל"ש יהושע רמז כ"ב: א"ל השמש אתה אומר שאדום ומי אומר קלוסו של הקב"ה א"ל שתוק ואני אומר כו'. – מעלת שירת הנשמות על שירת המלאכים נתבאר בלקו"ת ברכה צח, א.

(11) הל' יסוה"ת להרמב"ם פ"ב, ה"ב.

(12) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר לחגיגת י"ב תמוז הראשונה – בשנת תרפ"ח. (נדפס בסה"מ תש"ח ע' 263). וראה הקדמה לקונ' יב תמוז תיש"א (בסה"מ תיש"א ע' 287).

לזכות

כ"ק אדוננו מורנו ורבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ב'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח

לעולם ועד

ג' תמוז

א. ג' תמוז הוא היום אשר בו יצא כ"ק מו"ח אדמו"ר ממאסרו (בשנת תרפ"ז), בתנאי אשר בו ביום יסע לעיר מקלטו קאסטרמא על משך שלשה שנים. ובהיותו שם, ביום השנים עשר בתמוז, הודיע לו מבית הפקידות כי חופשה ניתנה לו, ותעודת החופש תנתן לו למחר ביום י"ג תמוז¹.

מובן אשר יום השלישי בתמוז יש בו – מכמה צדדים – שמחה יתירה מאשר בימי י"ב וי"ג תמוז. כי גאולת י"ב וי"ג תמוז היא – גאולה מגלות, והשינוי שמגלות לגאולה אינו דומה להשינוי שממאסר לחופש (גם לחופש שבגלות); הנמצא במאסר אינו ברשות עצמו וכל עניניו הם תחת ממשלת שר בית הסוהר (ובפרט במאסרו של כ"ק מו"ח אדמו"ר, אשר ה' נידון תחלה למיתה, וכל זמן שהי' במאסר, אפשר ה' שפס"ד זה יהי' חוזר וניעור).

הטעם שלא קבע כ"ק מו"ח אדמו"ר את יום השלישי בתמוז ליו"ט, ורק את הימים י"ב וי"ג תמוז – יש לומר, לפי שכל ענינו של נשיא ורועה ישראל הוא – להשפיע לאנשי דורו (ועניניו "הפרטים" אין נחשבים אצלו – בערך זה), ומכיון שבהיותו בגלות, יכלתו בהשפעה היתה מוגבלת ביותר², לא קבע את יום הג' בתמוז ליו"ט³.

אמנם, התקשרות חסידים לרבי נשיא – צריכה להיות לכל מה שהוא (ובפרט שנשמה כללית, גם עניניו "הפרטים", שייכים לכלל ישראל⁴), ולכן חסידים עליהם לחוג גם את יום הג' בתמוז.

ב. בג' בתמוז מנע יהושע (ראש לכובשים) את מהלך השמש באמרו "שמש בגבעון דום"⁵. ובהיות אשר הכל הוא בהשגחה פרטית⁶, ובכל שנה ושנה נשנים הענינים מעין שהיו בפעם הא'⁷, צריך לומר, אשר גאולתו של כ"ק מו"ח אדמו"ר שייכת היא להענין ד"שמש בגבעון דום". וי"ל:

הכח שהי' ביהושע להפסיק את אמירת השירה של נפש השמש – דום מלומר שירה,

(1) פרשת המאסר והגאולה – ראה לקו"ד ליקוט לד-לו.

(2) אף שמשך הימים שהי' שם, פעל הרבה להחזקת ועוד טרם בואו לשם, שלח (את אחד מחסידיו) "להורות לפניו גשנה", וסידר שם "חדר" שלמדו בו תשב"ד ותיקן מקוה לרבים וכו'.

(3) גם י"ל עפ"מש"כ אדה"ו בסדר ברה"נ פי"ג, ס"ה: "אין לברך עד שיצא מהסכנה לגמרי", אף שאינו דומה לגמרי, שהרי אין לברך פעמיים, משא"כ בנדו"ד. ואכ"מ.

(4) ראה לקוש [המתורגם] ח"ד ע' 33 הערה 18.

(5) סדר עולם רבה פי"א.

(6) סיפר כ"ק מו"ח אדמו"ר: במאמרי ר"ה שלפני המאסר – שנת תרפ"ז – נדבר בתוך המאמר ענין שיטת הבעש"ט אודות השגחה פרטית שהוא גם בדצ"ח ובכל פרט ופרט וכו', אף שלא הי' שייך להמאמר. ולולא זאת – איני יודע אם הייתי יכול דורכטראגן (לסבול יסוריו ולצאת מן) המאסר. – (ביאור בזה, ראה לקו"ש חכ"ג ע' 751 ואילך).

(7) נסמן בלקו"ש ח"ג [המתורגם] ע' 106 הערה 5.